

ZAKONO SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA OD JAVNOG ZNAČAJA

("Sl. glasnik RS", br. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 i 105/2021)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se prava na pristup informacijama od javnog značaja kojima raspolažu organi javne vlasti, radi ostvarenja i zaštite interesa javnosti da zna i ostvarenja slobodnog demokratskog poretka i otvorenog društva.

Radi ostvarivanja prava na pristup informacijama od javnog značaja kojima raspolažu organi javne vlasti, ovim zakonom ustanovljava se Poverenik za informacije od javnog značaja (u daljem tekstu: Poverenik), kao samostalan državni organ, nezavisan u vršenju svoje nadležnosti.

U svrhu omogućavanja ostvarenja interesa javnosti da zna, svi organi javne vlasti treba da javno objavljuju i time javnosti učine dostupnim sve informacije o svom radu koje se, u skladu sa odredbama ovog zakona, smatraju informacijama od javnog značaja.

Svi pojmovi koji su u ovom zakonu upotrebljeni u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Informacija od javnog značaja

Član 2

Informacija od javnog značaja, u smislu ovog zakona, jeste informacija kojom raspolaže organ javne vlasti, nastala u radu ili u vezi sa radom organa javne vlasti, sadržana u određenom dokumentu, a odnosi se na sve ono o čemu javnost ima opravdan interes da zna.

Da bi se neka informacija smatrala informacijom od javnog značaja nije bitno da li je izvor informacije organ javne vlasti ili koje drugo, lice, nije bitan nosač informacija (papir, traka, film, elektronski mediji i sl.) na kome se nalazi dokument koji sadrži informaciju, datum nastanka informacije, način saznavanja informacije, niti su bitna druga slična svojstva informacije.

Organ javne vlasti

Član 3

Organ javne vlasti (u daljem tekstu: organ vlasti) u smislu ovog zakona jeste:

- 1) organ Republike Srbije;
- 2) organ autonomne pokrajine;
- 3) organ opštine, grada, gradske opštine i grada Beograda;
- 4) javno preduzeće, ustanova, organizacija i drugo pravno lice, koje je osnovano propisom ili odlukom organa iz tač. 1) do 3) ovog stava;

5) privredno društvo čiji je osnivač ili član Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, odnosno jedan ili više organa vlasti iz tač. 1) do 4) ovog stava sa 50% ili više akcija ili udela u zbiru odnosno sa više od polovine članova organa upravljanja;

6) privredno društvo čiji je osnivač ili član jedan ili više organa vlasti iz tač. 1) do 5) ovog stava sa 50% ili više akcija ili udela u zbiru;

7) pravno lice čiji je osnivač privredno društvo iz tač. 5) ili 6) ovog stava;

8) pravno lice ili preduzetnik koji obavlja delatnosti od opšteg interesa, u smislu zakona kojim se uređuje položaj javnih preduzeća, u odnosu na informacije koje su u vezi sa obavljanjem tih delatnosti;

9) pravno ili fizičko lice koje ima javna ovlašćenja, u odnosu na informacije koje su u vezi sa vršenjem tih ovlašćenja;

10) pravno lice koje je u godini na koju se odnose tražene informacije ostvarilo više od 50% prihoda od jednog ili više organa vlasti iz tač. 1) do 7) ovog stava, u odnosu na informacije koje su u vezi sa aktivnošću koja se finansira tim prihodima, izuzev crkve i verske zajednice.

Zakonske pretpostavke o opravdanom interesu

Član 4

Smatra se da opravdani interes javnosti da zna, iz člana 2. ovog zakona, postoji uvek kada se radi o informacijama kojima raspolaže organ vlasti koje se odnose na ugrožavanje, odnosno zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, a ako se radi o drugim informacijama kojima raspolaže organ vlasti, smatra se da opravdani interes javnosti da zna, iz člana 2. ovog zakona postoji, osim ako organ vlasti dokaže suprotno.

Sadržina prava na pristup informacijama od javnog značaja

Član 5

Svako ima pravo da mu bude saopšteno da li organ vlasti poseduje određenu informaciju od javnog značaja, odnosno da li mu je ona inače dostupna.

Svako ima pravo da mu se informacija od javnog značaja učini dostupnom tako što će mu se omogućiti uvid u dokument koji sadrži informaciju od javnog značaja, pravo na kopiju tog dokumenta, kao i pravo da mu se, na zahtev, kopija dokumenta uputi poštom, faksom, elektronskom poštom ili na drugi način.

Načelo jednakosti

Član 6

Prava iz ovog zakona pripadaju svima pod jednakim uslovima, bez obzira na državljanstvo, prebivalište, boravište, odnosno sedište, ili lično svojstvo kao što je rasa, veroispovest, nacionalna i etnička pripadnost, pol i slično.

Zabrana diskriminacije novinara i javnih glasila

Član 7

Organ vlasti ne sme stavljati u bolji položaj nijednog novinara ili javno glasilo, kada je više njih uputilo zahtev, tako što će samo njemu ili njemu pre nego drugim novinarima ili javnim glasilima omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja.

Ograničenja prava

Član 8

Prava iz ovog zakona mogu se izuzetno podvrći ograničenjima propisanim ovim zakonom ako je to neophodno u demokratskom društvu radi zaštite od ozbiljne povrede pretežnijeg interesa zasnovanog na ustavu ili zakonu.

Nijedna odredba ovog zakona ne sme se tumačiti na način koji bi doveo do ukidanja nekog prava koje ovaj zakon priznaje ili do njegovog ograničenja u većoj meri od one koja je propisana u stavu 1. ovog člana.

II ISKLJUČENJE I OGRANIČENJE SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA OD JAVNOG ZNAČAJA

Život, zdravlje, lična bezbednost, pravosuđe, odbrana zemlje, nacionalna i javna bezbednost, ekonomska dobrobit zemlje, tajna, intelektualna i industrijska svojina, umetnička, kulturna i prirodna dobra i životna sredina

Član 9

Organ vlasti može tražiocu uskratiti pristup informacijama od javnog značaja, ako bi time:

- 1) ugrozio život, zdravlje, bezbednost ili koje drugo važno dobro nekog lica;
- 2) ugrozio, omeo ili otežao sprečavanje ili otkrivanje krivičnog dela, optuženje za krivično delo, vođenje predistražnog postupka, vođenje sudskog postupka, izvršenje presude ili sprovođenje kazne, vođenje postupka u smislu zakona kojim je uređena zaštita konkurencije, ili koji drugi pravno uređeni postupak, ili fer postupanje i pravično suđenje, do okončanja postupka;
- 3) ozbiljno ugrozio odbranu zemlje, nacionalnu ili javnu bezbednost, međunarodne odnose ili prekršio pravila međunarodnog arbitražnog prava;
- 4) bitno umanjio sposobnost države da upravlja ekonomskim procesima u zemlji, ili bitno otežao ostvarenje opravdanih ekonomskih interesa Republike Srbije ili ugrozio ili bi mogao ugroziti sprovođenje monetarne, devizne ili fiskalne politike, finansijsku stabilnost, upravljanje deviznim rezervama, nadzor nad finansijskim institucijama ili izdavanje novčanica i kovanog novaca;
- 5) učinio dostupnim informaciju ili dokument za koji je propisima ili službenim aktom zasnovanim na zakonu određeno da se čuva kao tajni podatak ili predstavlja poslovnu ili profesionalnu tajnu, ili podatak dobijen u postupku zastupanja za čije objavljivanje zastupani nije dao odobrenje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad pravobranilaštva, a zbog čijeg bi odavanja mogle nastupiti teške pravne ili druge posledice po interese zaštićene zakonom koji pretežu nad pravom javnosti da zna;
- 6) povredio pravo intelektualne ili industrijske svojine, ugrozio zaštitu umetničkih, kulturnih i prirodnih dobara;
- 7) ugrozio životnu sredinu ili retke biljne i životinjske vrste.

Informacija od javnog značaja u posedu organa vlasti koja je već dostupna javnosti

Član 10

Organ vlasti ne mora tražiocu omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja, ako se radi o informaciji koja je već objavljena i javno dostupna.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, organ vlasti će u odgovoru na zahtev označiti nosač informacije (broj službenog glasila, naziv publikacije i sl.), gde je i kada tražena informacija objavljena, osim ako je to opštepoznato.

Osporavanje objavljene informacije od strane organa vlasti

Član 11

Ako organ vlasti ospori istinitost ili potpunost informacije od javnog značaja koja je objavljena, saopštiće istinitu i potpunu informaciju, odnosno omogućiće uvid u dokument koji sadrži istinitu i potpunu informaciju, osim u slučajevima iz čl. 9. i 14. ovog zakona.

Razdvajanje informacija

Član 12

Ako tražena informacija od javnog značaja može da se izdvoji od ostalih informacija u dokumentu kojima organ vlasti nije dužan tražiocu da omogući pristup, organ vlasti će tražiocu omogućiti pristup delu dokumenta koji sadrži samo izdvojenu informaciju, i obavestiće ga da ostala sadržina dokumenta nije dostupna, u skladu sa zakonom.

Član 13

(Brisano)

Privatnost i druga prava ličnosti

Član 14

Organ vlasti može tražiocu ograničiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja ako bi time povredio pravo na privatnost, pravo na zaštitu podataka o ličnosti, pravo na ugled ili koje drugo pravo lica na koje se tražena informacija lično odnosi, osim:

- 1) ako je lice na to pristalo;
- 2) ako se radi o ličnosti, pojavi ili događaju od interesa za javnost, a naročito ako se radi o javnom funkcioneru u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri obavljanju javnih funkcija i ako je informacija vezana za vršenje njegove javne funkcije;
- 3) ako se radi o licu koje je svojim ponašanjem dalo povoda za traženje informacije.

Informacije od javnog značaja iz dokumenta koji sadrži podatke o ličnosti mogu biti učinjene dostupnim tražiocu na način kojim se obezbeđuje da se pravo javnosti da zna i pravo na zaštitu podataka o ličnosti mogu ostvariti zajedno, u meri propisanoj zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i ovim zakonom.

III POSTUPAK PRED ORGANOM VLASTI

Zahtev za obaveštenje, uvid, izdavanje kopije i upućivanje

Član 15

Tražilac podnosi pismeni zahtev organu vlasti za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja (u daljem tekstu: zahtev).

Zahtev mora sadržati naziv organa vlasti, ime, prezime, odnosno naziv i adresu tražioca, kao i što precizniji opis informacije koja se traži.

Zahtev može sadržati i druge podatke koji olakšavaju pronalaženje tražene informacije.

Tražilac ne mora navesti razloge za zahtev.

Ako zahtev ne sadrži podatke iz stava 2. ovog člana, odnosno ako zahtev nije uredan, ovlašćeno lice organa vlasti dužno je da, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema zahteva, bez nadoknade, pouči tražioca kako da te nedostatke otkloni, odnosno da dostavi tražiocu uputstvo o dopuni.

Ako tražilac ne otkloni nedostatke u roku koji mu odredi organ vlasti, a koji ne može biti kraći od osam ni duži od 15 dana od dana prijema uputstva o dopuni, a nedostaci su takvi da se po zahtevu ne može postupati, organ vlasti doneće rešenje o odbacivanju zahteva kao neurednog.

Pristup informacijama organ vlasti dužan je da omogući i na osnovu usmenog zahteva tražioca koji se saopštava u zapisnik, pri čemu se takav zahtev unosi u posebnu evidenciju i primenjuju se rokovi kao da je zahtev podnet pismeno.

Organ vlasti može propisati obrazac za podnošenje zahteva, ali mora razmotriti i zahtev koji nije sačinjen na tom obrascu.

Postupanje po zahtevu

Član 16

Organ vlasti je dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, odnosno uređenog zahteva, tražioca obavesti o posedovanju informacije, stavi mu na uvid dokument koji sadrži potpunu i tačnu traženu informaciju, odnosno izda mu ili uputi kopiju tog dokumenta. Kopija dokumenta je upućena tražiocu danom napuštanja pisarnice organa vlasti od koga je informacija tražena odnosno danom upućivanja elektronske pošte.

Ako se zahtev odnosi na informaciju za koju se, na osnovu podataka koji su navedeni u zahtevu, može pretpostaviti da je od značaja za zaštitu života ili slobode nekog lica, odnosno za ugrožavanje ili zaštitu zdravlja stanovništva ili životne sredine, organ vlasti mora da obavesti tražioca o posedovanju te informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži potpunu i tačnu traženu informaciju, odnosno da mu izda kopiju tog dokumenta najkasnije u roku od 48 sati od prijema zahteva.

Ako organ vlasti utvrdi da se zahtev odnosi na informacije koje su sadržane u velikom broju dokumenata, usled čega bi postupanje organa u roku iz stava 1. ovog člana bilo otežano, može, u roku od sedam dana od dana prijema urednog zahteva, obavestiti tražioca o tome i ponuditi mu da zahtev precizira ili da ostvari uvid u dokumente pre nego što odredi koje su mu kopije dokumenata potrebne.

Ako organ vlasti nije u mogućnosti, iz opravdanih razloga, da u roku iz stava 1. ovog člana obavesti tražioca o posedovanju informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, da mu izda, odnosno uputi kopiju tog dokumenta, dužan je da, najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema urednog zahteva, tražiocu dostavi obaveštenje o razlozima zbog kojih nije u mogućnosti da po zahtevu postupi u roku iz stava 1. ovog člana i odredi naknadni rok, koji ne može biti duži od 40 dana od dana prijema urednog zahteva, u kojem će postupiti po zahtevu.

Ako se zahtev odnosi na uvid, odnosno dobijanje kopije dokumenta koji sadrži informaciju koja predstavlja tajni podatak određen od strane drugog organa vlasti, organ vlasti će u roku od osam dana od dana prijema, zahtev dostaviti organu vlasti koji je odredio tajnost podatka na postupanje po zahtevu i o tome obavestiti podnosioca zahteva. Rok iz ovog člana za postupanje po zahtevu od strane organa vlasti koji je odredio tajnost podatka počinje da teče od dana dostavljanja.

Ako se zahtev odnosi na informaciju koja predstavlja tajni podatak čiju tajnost je odredio organ vlasti koji odlučuje o zahtevu i ako organ vlasti utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih je podatak određen kao tajni, doneće odluku o prestanku tajnosti podatka, u skladu sa zakonom kojim je uređeno određivanje i zaštita tajnih podataka, i podnosiocu zahteva omogućiti pristup traženoj informaciji.

Organ vlasti će zajedno sa obaveštenjem o tome da će tražiocu staviti na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno izdati mu kopiju tog dokumenta, saopštiti tražiocu vreme, mesto i način na koji će mu informacija biti stavljena na uvid, iznos nužnih troškova izrade kopije dokumenta, a u slučaju da ne raspolaže tehničkim sredstvima za izradu kopije, upoznaće tražioca sa mogućnošću da upotrebom svoje opreme izradi kopiju.

Uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju vrši se u službenim prostorijama organa vlasti.

Tražilac može iz opravdanih razloga tražiti da uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju izvrši u drugo vreme od vremena koje mu je odredio organ od koga je informacija tražena.

Licu koje nije u stanju da bez pratioca izvrši uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju, omogućiće se da to učini uz pomoć pratioca.

Ako udovolji zahtevu, organ vlasti neće izdati posebno rešenje, nego će o tome sačiniti službenu belešku.

Ako organ vlasti odbije da u celini ili delimično obavesti tražioca o posedovanju informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, da mu izda, odnosno uputi kopiju tog dokumenta, dužan je da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od prijema zahteva, donese rešenje o odbijanju zahteva i da to rešenje pismeno obrazloži, kao i da u rešenju uputi tražioca na pravna sredstva koja može izjaviti protiv takvog rešenja.

Ako se zahtev odnosi na informaciju koja predstavlja tajni podatak čiju tajnost je odredio organ vlasti koji odlučuje o zahtevu, ili informacija predstavlja poslovnu ili profesionalnu tajnu, u obrazloženju rešenja iz stava 12. ovog člana navode se i razlozi za određivanje tajnosti i razlozi zbog kojih podatak i dalje treba da se čuva kao tajni, odnosno razlozi zbog kojih je podatak određen kao poslovna ili profesionalna tajna.

Od obaveza postupanja u skladu sa odredbama ovog člana oslobođeno je pravno lice iz člana 3. tačka 10) ovog zakona koje je sve informacije koje se odnose na aktivnosti finansirane sredstvima organa vlasti iz člana 3. tač. 1) do 7) ovog zakona dostavilo organu koji je finansirao te aktivnosti ili organu vlasti nadležnom za kontrolu tog finansiranja.

Naknada

Član 17

Uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju je besplatan.

Kopija dokumenta koji sadrži traženu informaciju izdaje se uz obavezu tražioca da plati naknadu nužnih troškova izrade te kopije, a u slučaju upućivanja i troškove upućivanja.

Vlada propisuje troškovnik na osnovu koga organ obračunava troškove iz prethodnog stava.

Od obaveze plaćanja naknade iz stava 2. ovog člana oslobođeni su novinari, kada kopiju dokumenta zahtevaju radi obavljanja svog poziva, udruženja za zaštitu ljudskih prava, kada kopiju dokumenta zahtevaju radi ostvarivanja ciljeva udruženja i sva lica kada se tražena informacija odnosi na ugrožavanje, odnosno zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, osim u slučajevima iz člana 10. stav 1. ovog zakona.

Poverenik prati praksu naplaćivanja naknade i oslobađanja od naknade i upućuje preporuke organima vlasti radi ujednačavanja te prakse.

Stavljanje na uvid i izrada kopije

Član 18

Uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju vrši se upotrebom opreme kojom raspolaže organ vlasti, osim kada tražilac zahteva da uvid izvrši upotrebom sopstvene opreme.

Organ vlasti izdaje kopiju dokumenta (fotokopiju, audio kopiju, video kopiju, digitalnu kopiju i sl.) koji sadrži traženu informaciju u obliku u kojem se informacija nalazi, a kada je to moguće, u obliku u kome je tražena.

Ako organ vlasti ne raspolaže tehničkim mogućnostima za izradu kopije dokumenta u smislu stava 2. ovog člana, izradiće kopiju dokumenta u drugom obliku.

Ako organ vlasti raspolaže dokumentom koji sadrži traženu informaciju na jeziku na kojem je podnet zahtev, dužan je da tražiocu stavi na uvid dokument i izradi kopiju na jeziku na kojem je podnet zahtev.

Prosleđivanje zahteva Povereniku

Član 19

Kada organ vlasti ne poseduje dokument koji sadrži traženu informaciju, proslediće zahtev Povereniku i obavestiće Poverenika i tražioca o tome u čijem se posedu, po njegovom znanju, dokument nalazi.

Postupanje Poverenika po prosleđenom zahtevu

Član 20

Po prijemu zahteva Poverenik proverava da li se dokument koji sadrži traženu informaciju na koju se zahtev odnosi nalazi u posedu organa vlasti koji mu je prosledio zahtev.

Ako utvrdi da se dokument iz stava 1. ovog člana ne nalazi u posedu organa vlasti koji mu je prosledio zahtev tražioca, Poverenik će dostaviti zahtev organu vlasti koji taj dokument poseduje, osim ako je tražilac odredio drugačije, i o tome će obavestiti tražioca ili će tražioca uputiti na organ vlasti u čijem posedu se nalazi tražena informacija.

Način postupanja iz stava 2. ovog člana, odrediće Poverenik u zavisnosti od toga na koji će se način efikasnije ostvariti prava na pristup informacijama od javnog značaja.

Ako Poverenik dostavi zahtev organu vlasti iz stava 2. ovog člana, rok predviđen članom 16. ovog zakona počinje da teče od dana dostavljanja.

Ostale odredbe postupka

Član 21

Na postupak pred organom vlasti primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, a koje se odnose na rešavanje prvostepenog organa, osim ako je ovim zakonom drugačije određeno.

IV POSTUPAK PRED POVERENIKOM

Pravo na žalbu

Član 22

Tražilac može izjaviti žalbu Povereniku, ako:

- 1) organ vlasti odbaci ili odbije zahtev tražioca, u roku od 15 dana od dana kada mu je dostavljeno rešenje ili drugi akt;
- 2) organ vlasti, suprotno članu 16. st. 1. do 3. ovog zakona, ne odgovori u propisanom roku na zahtev tražioca;
- 3) organ vlasti, suprotno članu 17. stav 2. ovog zakona, uslovi izdavanje kopije dokumenta koji sadrži traženu informaciju uplatom naknade koja prevazilazi iznos nužnih troškova izrade te kopije;
- 4) organ vlasti ne stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju na način predviđen članom 18. stav 1. ovog zakona;
- 5) organ vlasti ne stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno ne izda kopiju tog dokumenta na način predviđen članom 18. stav 4. ovog zakona ili
- 6) organ vlasti na drugi način otežava ili onemogućava tražiocu ostvarivanje prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja, suprotno odredbama ovog zakona.

Protiv rešenja Poverenika kojim se odlučuje o zahtevu koji je podnet Povereniku kao organu vlasti, ne može se izjaviti žalba.

Protiv rešenja Narodne skupštine, predsednika Republike, Vlade Republike Srbije, Vrhovnog kasacionog suda, Ustavnog suda, Narodne banke Srbije i Republičkog javnog tužioca ne može se izjaviti žalba.

Protiv rešenja iz st. 2. i 3. ovog člana može se pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom.

O pokretanju upravnog spora protiv rešenja iz stava 3. ovog člana sud po službenoj dužnosti obaveštava Poverenika.

Rešavanje Poverenika po žalbi

Član 23

Na postupak pred Poverenikom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, a koje se odnose na rešavanje drugostepenog organa po žalbi, osim ako je ovim zakonom drugačije određeno.

Član 24

Poverenik donosi rešenje bez odlaganja, a najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema žalbe, pošto omogućiti organu vlasti da se pismeno izjasni, a po potrebi i tražiocu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, po žalbi zbog nepostupanja organa vlasti u skladu sa članom 16. stav 2. ovog zakona, Poverenik donosi rešenje u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

Poverenik odbacuje žalbu koja je nedopuštena, neblagovremena i izjavljena od strane neovlašćenog lica.

Organ vlasti dokazuje da je postupao u skladu sa svojim obavezama predviđenim ovim zakonom.

Kada utvrdi da je žalba osnovana, Poverenik će rešenjem naložiti organu vlasti da tražiocu omogućiti slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Kada povodom žalbe zbog nepostupanja po zahtevu (ćutanje uprave) utvrdi da je žalba osnovana, Poverenik će rešenjem naložiti organu vlasti da u određenom roku postupi po zahtevu.

Ako u postupku po žalbi protiv rešenja o odbijanju zahteva koji se odnosi na tajni podatak iz člana 9. tačka 5. ovog zakona Poverenik utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih je podatak određen kao tajni, odnosno da podatak nije određen kao tajni u skladu sa zakonom kojim je uređeno određivanje i zaštita tajnih podataka, doneće rešenje kojim se žalba usvaja, a organu vlasti nalaže da opozove tajnost traženog podatka i podnosiocu zahteva omogućiti pristup tom podatku.

U postupku po žalbi iz stava 7. ovog člana, Poverenik je dužan da izvrši uvid u spise predmeta na koji se žalba odnosi radi potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja neophodnog za rešavanje po žalbi.

Ako organ vlasti, nakon izjavljene žalbe zbog nepostupanja po zahtevu, a pre donošenja odluke po žalbi, tražiocu omogućiti pristup informacijama ili po zahtevu na drugi način postupi, Poverenik će doneti rešenje i obustaviti postupak po žalbi. Postupak po žalbi se obustavlja i kada tražilac odustane od žalbe.

U slučaju donošenja rešenja iz stava 6. ovog člana zbog nepostupanja po zahtevu, Poverenik, u skladu sa zakonom koji reguliše prekršajni postupak, izdaje prekršajni nalog zbog prekršaja iz člana 47. ovog zakona.

Odlučivanje Poverenika u vezi sa merama za unapređenje javnosti rada

Član 25

Poverenik može po prijavi ili po službenoj dužnosti da donese rešenje kojim utvrđuje da organ vlasti, osim organa iz člana 22. stav 2. ovog zakona, nije izvršio svoje obaveze predviđene ovim zakonom i da mu naloži mere za njihovo izvršenje, pošto prethodno omogućiti organu vlasti da se pismeno izjasni.

Prijava iz stava 1. ovog člana ne može se podneti u slučajevima kada je ovim zakonom predviđeno pravo na žalbu.

Utvrđivanje činjeničnog stanja od strane Poverenika

Član 26

Organi vlasti su dužni da Povereniku, na njegov zahtev i u roku koji on odredi, a koji ne može biti duži od 15 dana, dostave sve podatke neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za donošenje rešenja iz čl. 24. i 25. ovog zakona, kao i za odlučivanje o podnošenju zahteva za pokretanje prekršajnih postupaka koji su u vezi sa tim rešenjima.

Povereniku će, radi utvrđivanja činjeničnog stanja iz stava 1. ovog člana, biti omogućen pristup svakom nosaču informacije na koji se ovaj zakon primenjuje.

Organ nadležan za vođenje evidencija o prebivalištu i boravištu građana i jedinstvenom matičnom broju građana dužan je da Povereniku, na njegov zahtev, dostavi podatke iz tih evidencija koji su neophodni za izricanje prekršajnog naloga i podnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka.

Pravni lek protiv rešenja Poverenika

Član 27

Protiv rešenja Poverenika može se pokrenuti upravni spor.

Upravni spor povodom ostvarivanja prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja je hitan.

Obaveznost i izvršenje rešenja Poverenika

Član 28

Rešenja Poverenika su obavezujuća, konačna i izvršna.

Upravno izvršenje rešenja Poverenika sprovodi Poverenik prinudom (prinudnom merom, odnosno novčanom kaznom), u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak, osim ako je ovim zakonom drugačije određeno.

U postupku upravnog izvršenja rešenja Poverenika ne može se izjaviti žalba koja se odnosi na izvršenje.

Ako Poverenik ne može sprovesti svoje rešenje na način iz stava 2. ovog člana, Vlada mu na njegov zahtev pruža pomoć u postupku upravnog izvršenja tog rešenja - primenom mera iz svoje nadležnosti, odnosno obezbeđivanjem izvršenja rešenja Poverenika neposrednom prinudom.

Član 28a

Poverenik će prinuditi izvršenika - organ vlasti da ispuni obaveze iz rešenja Poverenika posrednom prinudom, izricanjem novčanih kazni.

Novčana kazna se izriče rešenjem.

Novčana kazna se izriče u rasponu od 20.000 do 100.000 dinara i može biti izrečena više puta.

Izrečenu novčanu kaznu izvršava sud u skladu sa zakonom kojim se reguliše izvršenje i obezbeđenje.

Izrečene novčane kazne predstavljaju prihod budžeta Republike Srbije.

Član 28b

Poverenik je ovlašćen da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaje predviđene ovim zakonom, kada u postupku po žalbi oceni da postoji prekršaj.

Tražilac informacije ne može da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protiv organa vlasti pre okončanja postupka po žalbi pred Poverenikom, odnosno pre okončanja upravnog spora ako žalba Povereniku nije dopuštena.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, tražilac informacije je dužan da se prethodno obrati Povereniku zahtevom da Poverenik podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno upravnoj inspekciji, ako je vođen upravni spor.

Ako Poverenik, odnosno upravna inspekcija u roku od osam dana ne odgovori tražiocu informacije na zahtev iz stava 3. ovog člana ili mu odgovori da nema osnova za podnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, tražilac informacije je ovlašćen da sam podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Ako Poverenik, odnosno upravna inspekcija podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, na zahtev tražioca informacije ili na sopstvenu inicijativu, dužan je da o eventualnom odustajanju od tog zahteva obavesti tražioca informacije, u roku od osam dana od dana odustajanja od zahteva, da bi tražilac informacije mogao da nastavi postupak.

V IZBOR, POLOŽAJ I NADLEŽNOST POVERENIKA

Sedište Poverenika

Član 29

Sedište Poverenika je u Beogradu.

Poverenik može obrazovati kancelarije i van svog sedišta.

Aktom o organizaciji i sistematizaciji poslova stručne službe Poverenika uređuje se obavljanje poslova u kancelarijama.

Izbor

Član 30

Narodna skupština bira Poverenika većinom glasova svih narodnih poslanika, na predlog odbora nadležnog za državnu upravu (u daljem tekstu: Odbor).

Poverenik se bira na vreme od osam godina, bez mogućnosti ponovnog izbora na ovu dužnost.

Predsednik Narodne skupštine raspisuje javni poziv svim zainteresovanim licima da se prijave za kandidata za Poverenika (u daljem tekstu: Javni poziv).

Javni poziv se, istog dana, objavljuje na veb prezentaciji Narodne skupštine i u najmanje jednom dnevnom listu koji se distribuira na celoj teritoriji Republike Srbije, najkasnije 180 dana pre isteka mandata prethodnog Poverenika, odnosno najkasnije 30 dana po donošenju odluke o prestanku dužnosti Poverenika u smislu člana 31. ovog zakona.

Prijava na Javni poziv dostavlja se u pismenom obliku i mora da sadrži lično ime, adresu prebivališta, broj telefona za kontakt, adresu za prijem elektronske pošte i potpis zainteresovanog lica, a uz prijavu se dostavljaju biografija i dokazi o ispunjenosti propisanih uslova za izbor za Poverenika.

Rok za prijavljivanje na Javni poziv traje 30 dana od dana objavljivanja Javnog poziva.

U roku od 15 dana od isteka roka za prijavljivanje na Javni poziv, Odbor utvrđuje i na veb prezentaciji Narodne skupštine objavljuje spisak prijavljenih lica koji ispunjavaju uslove za izbor za Poverenika, sa njihovim biografijama.

U roku iz stava 7. ovog člana, Odbor dostavlja poziv poslaničkim grupama u Narodnoj skupštini da sa spiska prijavljenih lica koji ispunjavaju uslove za izbor za Poverenika predlože kandidata za Poverenika.

Kandidata za Poverenika Odboru ima pravo da predloži svaka poslanička grupa u Narodnoj skupštini.

Poslanička grupa može da predloži kandidata za Poverenika tek po isteku 15 dana od dana objavljivanja spiska prijavljenih lica koji ispunjavaju uslove za izbor za Poverenika.

Više poslaničkih grupa mogu da predlože zajedničkog kandidata za Poverenika.

Pre utvrđivanja predloga za izbor Poverenika, Odbor sa kandidatima koje su predložile poslaničke grupe obavlja javni razgovor na kojem se kandidatima omogućuje da iznesu svoje stavove o ulozi i načinu ostvarivanja dužnosti Poverenika.

Predlog za izbor Poverenika utvrđuje se većinom glasova od ukupnog broja članova Odbora.

Obrazloženi predlog za izbor Poverenika Odbor podnosi Narodnoj skupštini najkasnije 60 dana pre isteka mandata prethodnog Poverenika, odnosno u roku od 90 dana od dana donošenja odluke o razrešenju, odnosno o utvrđivanju dana prestanka dužnosti Poverenika.

Za Poverenika se bira lice s priznatim ugledom i stručnošću u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava.

Poverenik može biti lice koje ispunjava uslove za rad u državnim organima, koje je završilo pravni fakultet i ima najmanje deset godina radnog iskustva.

Poverenik ne može da obavlja drugu javnu funkciju ili profesionalnu delatnost, kao i drugu dužnost ili posao koji bi mogao uticati na njegovu samostalnost i nezavisnost.

Poverenik ne može biti član političke stranke.

Ako predloženi kandidat za Poverenika ne dobije potrebnu većinu glasova svih narodnih poslanika, novi postupak izbora se pokreće u roku od 15 dana od dana kada Narodna skupština nije izabrala Poverenika.

Prestanak mandata

Član 31

Povereniku dužnost prestaje:

- 1) istekom mandata;
- 2) smrću;
- 3) na lični zahtev;
- 4) gubitkom državljanstva;
- 5) ako mu pravnosnažnom sudskom odlukom bude ograničena poslovna sposobnost;
- 6) ako pravnosnažno bude osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci;
- 7) razrešenjem.

Povereniku koji u toku mandata ispunio uslove za starosnu penziju u skladu sa zakonom, dužnost prestaje istekom mandata.

U slučaju prestanka dužnosti Poverenika iz razloga navedenih u stavu 1. tač. 2) do 6) ovog člana, Narodna skupština, bez rasprave, većinom glasova svih narodnih poslanika, donosi odluku kojom utvrđuje dan prestanka dužnosti Poverenika.

Poverenik se razrešava:

- 1) ako nestručno ili nesavesno obavlja svoju dužnost;
- 2) ako bude izabran, postavljen ili imenovan na drugu javnu funkciju;
- 3) ako započne obavljanje dužnosti, radnje ili profesionalne delatnosti bez saglasnosti državnog organa nadležnog za odlučivanje o sukobu interesa pri vršenju javnih funkcija;
- 4) ako postane član političke stranke.

Postupak za razrešenje Poverenika pokreće se na obrazloženi predlog jedne trećine narodnih poslanika.

Odbor utvrđuje da li postoje razlozi za razrešenje. Ako utvrdi da nema razloga za razrešenje, Odbor o tome obaveštava Narodnu skupštinu. Ako utvrdi da ima razloga za razrešenje, Odbor podnosi predlog odluke o razrešenju Narodnoj skupštini.

Poverenik ima pravo da se na sednici Odbora i Narodne skupštine, na kojoj se razmatra predlog za njegovo razrešenje, obrati narodnim poslanicima.

Položaj Poverenika

Član 32

Poverenik je samostalan i nezavisan u vršenju svoje nadležnosti.

U vršenju svoje nadležnosti Poverenik neće tražiti, niti primati naloge i uputstva od državnih organa i drugih lica.

Poverenik ima pravo na platu jednaku plati sudije Vrhovnog kasacionog suda, kao i druga prava po osnovu rada, u skladu sa zakonom, i pravo na naknadu troškova nastalih u vezi sa vršenjem svoje nadležnosti.

Poverenik se ne može pozvati na odgovornost za mišljenje koje je izneo ili predlog koji je dao u vršenju svoje nadležnosti, a u postupku pokrenutom zbog krivičnog dela učinjenog u vršenju svoje nadležnosti ne može biti pritvoren bez odobrenja Narodne skupštine.

Zamenik Poverenika

Član 33

Poverenik ima zamenika za slobodan pristup informacijama od javnog značaja, koga bira Narodna skupština, većinom glasova svih narodnih poslanika, na predlog Poverenika.

Za zamenika Poverenika može biti izabrano lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom za izbor Poverenika.

Zamenik Poverenika bira se za vreme od osam godina, bez mogućnosti ponovnog izbora na ovu dužnost.

Zamenik Poverenika obavlja dužnosti Poverenika u slučaju njegovog odsustva ili sprečenosti, kao i u slučaju prestanka dužnosti iz razloga navedenih u članu 31. ovog zakona.

Zameniku Poverenika prestaje dužnost na način predviđen za prestanak dužnosti Poverenika.

Postupak za razrešenje zamenika Poverenika pokreće se i na inicijativu Poverenika.

Zamenik Poverenika ima pravo na platu u visini od 90% od plate Poverenika.

Stručna služba Poverenika

Član 34

Poverenik ima stručnu službu koja mu pomaže u vršenju njegovih nadležnosti.

Poverenik donosi opšti akt o organizaciji i sistematizaciji poslova stručne službe u skladu sa budžetskim sredstvima opredeljenim za njegov rad.

O donošenju opšteg akta iz stava 2. ovog člana Poverenik obaveštava Narodnu skupštinu, u roku od 15 dana od dana njegovog donošenja.

Poverenik samostalno odlučuje, u skladu sa zakonom, o prijemu lica u radni odnos u stručnu službu, rukovođen potrebom profesionalnog i delotvornog vršenja svoje nadležnosti.

Na prava i dužnosti zaposlenih u stručnoj službi Poverenika primenjuju se propisi koji uređuju prava i dužnosti državnih službenika i nameštenika.

Sredstva za rad Poverenika i stručne službe obezbeđuju ce u budžetu Republike Srbije.

Nadležnost Poverenika

Član 35

Poverenik:

- 1) prati poštovanje obaveza organa vlasti utvrđenih ovim zakonom i izveštava javnost i Narodnu skupštinu o tome;
- 2) daje inicijativu za donošenje ili izmene propisa radi sprovođenja i unapređenja prava na pristup informacijama od javnog značaja;
- 3) predlaže organima vlasti preduzimanje mera u cilju unapređivanja njihovog rada uređenog ovim zakonom;
- 4) preduzima mere potrebne za obuku zaposlenih u organima vlasti i upoznavanje zaposlenih sa njihovim obavezama u vezi sa pravima na pristup informacijama od javnog značaja, radi delotvorne primene ovog zakona;
- 5) rešava po žalbi protiv rešenja organa vlasti kojima su povređena prava uređena ovim zakonom;
- 6) obaveštava javnost o sadržini ovog zakona, kao i o pravima uređenim ovim zakonom;

6a) daje mišljenje na nacрте zakona i predloge drugih propisa, kao i dokumenata javnih politika, ako se njima uređuju pitanja koja su od značaja za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja;

7) obavlja i druge poslove određene ovim zakonom i drugim zakonima.

Poverenik može da pokrene postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti zakona i drugih opštih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja.

Izveštaji

Član 36

U roku od tri meseca od okončanja fiskalne godine, Poverenik podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o radnjama preduzetim od strane organa vlasti u primeni ovog zakona, kao i o svojim radnjama i izdacima.

Pored izveštaja iz stava 1. ovog člana, Poverenik podnosi Narodnoj skupštini i druge izveštaje, kada oceni da je to potrebno.

VI MERE ZA UNAPREĐIVANJE JAVNOSTI RADA ORGANA VLASTI

Priručnik za ostvarivanje prava

Član 37

Poverenik, bez odlaganja, na srpskom jeziku i na jezicima koji su, u skladu sa zakonom, određeni kao jezici u službenoj upotrebi izdaje i ažurira priručnik sa praktičnim uputstvima za delotvorno ostvarivanje prava uređenih ovim zakonom.

U priručniku iz stava 1. ovog člana mora se naročito navesti sadržina i obim prava na pristup informacijama od javnog značaja kao i načini na koji se ova prava mogu ostvariti.

Obaveza je Poverenika da, putem štampe, elektronskih medija, interneta, javnih tribina i na druge načine, upozna javnost sa sadržinom priručnika iz stava 1. ovog člana.

Ovlašćeno lice organa vlasti

Član 38

Rukovodilac organa vlasti može da odredi jednog ili više zaposlenih (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) za postupanje po zahtevu za slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Organi jedinice lokalne samouprave odnosno gradske opštine mogu da odrede zajedničko ovlašćeno lice za postupanje po zahtevima upućenim tim organima. Više javnih beležnika ili javnih izvršitelja može da odredi zajedničko ovlašćeno lice za postupanje po zahtevima, iz reda zaposlenih kod tih javnih beležnika, odnosno javnih izvršitelja.

Ovlašćeno lice:

1) obaveštava tražioca o posedovanju informacija i obezbeđuje uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno dostavlja informaciju na odgovarajući način, odbija zahtev rešenjem, pruža tražiocima neophodnu pomoć za ostvarivanje njihovih prava utvrđenih ovim zakonom;

2) preduzima mere za unapređenje prakse postupanja sa nosačima informacija, prakse održavanja nosača informacija, kao i prakse njihovog čuvanja i obezbeđenja;

3) preduzima mere potrebne za upoznavanje zaposlenih sa njihovim obavezama u vezi sa pravima na pristup informacijama od javnog značaja, radi delotvorne primene ovog zakona.

Svi zaposleni u organu vlasti dužni su da ovlašćenom licu pruže svu neophodnu pomoć i dostave potpune i tačne informacije neophodne za postupanje po zahtevu.

Ako ovlašćeno lice iz stava 1. ovog člana nije određeno, za postupanje po zahtevu i preduzimanje mera iz stava 3. tač. 2) i 3) ovog člana nadležan je rukovodilac organa vlasti.

Obaveza objavljivanja informatora

Član 39

Organ vlasti iz člana 3. tač. 1) do 7) ovog zakona izrađuje informator o svom radu, koji sadrži naročito:

1) osnovne podatke o organu i informatoru (uključujući radno vreme i informaciju o pristupačnosti osobama sa invaliditetom objekata koje koristi organ);

2) organizacionu strukturu (organigram);

3) imena, podatke za kontakt i opis funkcija rukovodilaca organizacionih jedinica;

4) opis pravila u vezi sa javnošću rada;

5) opis nadležnosti, ovlašćenja i obaveza;

6) opis postupanja u okviru nadležnosti, ovlašćenja i obaveza;

7) za kolegijalne organe, podatke o održanim sednicama i opis načina donošenja odluka;

8) navođenje propisa koje organ primenjuje u svom radu i propisa za čije donošenje je nadležan;

9) navođenje strategija, programa, planova i izveštaja koje je doneo organ;

10) navođenje akata iz tač. 8) i 9) ovog stava koji su u postupku pripreme od strane organa;

11) spisak usluga koje organ pruža zainteresovanim licima;

12) postupak radi pružanja usluga iz tačke 11) ovog stava;

13) pregled podataka o pruženim uslugama iz tačke 11) ovog stava;

14) finansijske podatke (podatke o budžetu, odnosno finansijskom planu i izvorima prihoda);

15) podatke o javnim nabavkama, uključujući plan javnih nabavki i spisak zaključenih ugovora o nabavkama dobara, usluga, radova i nepokretnosti, sa vrednostima zaključenih ugovora, datumom zaključenja i rokom trajanja;

16) podatke o državnoj pomoći (sa podacima o subjektima subvencija i donacija i njihovim iznosima);

17) podatke o izvršenim inspekcijama i revizijama poslovanja organa;

18) podatke o isplaćenim platama, zaradama i drugim primanjima, uključujući podatke o platama organa rukovođenja, odnosno upravljanja i rukovodilaca organizacionih jedinica;

19) podatke o sredstvima rada i objektima koje organ poseduje, odnosno koristi;

20) čuvanje nosača informacija;

21) vrste informacija u posedu, uključujući sadržaj baza podataka i registara kojima rukuje organ;

22) vrste informacija kojima organ vlasti omogućava pristup;

23) spisak najčešće traženih informacija od javnog značaja;

24) informacije o podnošenju zahteva, sa adresama za prijem pošte i elektronske pošte i podacima o rokovima za postupanje po zahtevu, pravu na pravno sredstvo i licu nadležnom za postupanje po zahtevu.

Informator se izrađuje u elektronskom i mašinski čitljivom obliku, a objavljuje se putem jedinstvenog informacionog sistema informatora o radu, koji vodi i održava Poverenik, u skladu sa uputstvom Poverenika iz člana 40. ovog zakona.

Mašinski čitljiv oblik je oblik elektronski memorisanog zapisa strukturiran tako da ga programska aplikacija može lako identifikovati, prepoznati i iz njega izdvojiti određene podatke, uključujući pojedinačne podatke i njihovu unutrašnju strukturu.

Organ vlasti redovno vrši proveru tačnosti i potpunosti podataka objavljenih u informatoru i, najkasnije 30 dana od nastanka promene, ažurira informator vršenjem odgovarajućih promena.

U slučaju da organ vlasti propusti da izradi i ažurira informator o svom radu, u skladu sa odredbama ovog zakona, Poverenik je ovlašćen da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaj iz člana 46. stav 1. tačka 6) ovog zakona.

Uputstvo za izradu i objavljivanje informatora

Član 40

Poverenik izdaje uputstvo po kojem se izrađuje i objavljuje informator iz člana 39. ovog zakona i pruža savete, na zahtev organa vlasti, u cilju pravilnog, potpunog i blagovremenog ispunjenja obaveze objavljivanja informatora.

Održavanje nosača informacije

Član 41

Organ vlasti će održavati nosače informacija tako da omogućiti ostvarenje prava na pristup informacijama od javnog značaja, u skladu sa ovim zakonom.

Obuka zaposlenih

Član 42

Radi delotvorne primene ovog zakona, organ vlasti sprovodi obuku zaposlenih i upoznavanje zaposlenih sa njihovim obavezama u vezi sa pravima uređenim ovim zakonom.

Obuka zaposlenih iz stava 1. ovog člana, obuhvatiće naročito: sadržinu, obim i značaj prava na pristup informacijama od javnog značaja, postupak ostvarivanja ovih prava, postupanje sa nosačima informacija, njihovo održavanje i čuvanje, kao i vrste podataka koje je organ vlasti dužan da objavljuje.

Podnošenje izveštaja Povereniku

Član 43

Organ vlasti, do 31. januara tekuće godine, za prethodnu godinu, podnosi godišnji izveštaj Povereniku o radnjama tog organa, preduzetim u cilju primene ovog zakona, koji sadrži podatke o:

- 1) broju podnetih zahteva, broju potpuno ili delimično usvojenih zahteva, kao i o broju odbačenih i odbijenih zahteva;
- 2) broju i sadržini žalbi protiv rešenja kojima se odbacuje ili odbija zahtev;
- 3) ukupnom iznosu naplaćenih naknada za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja;
- 4) merama preduzetim u vezi sa obavezom izrade i ažuriranja informatora;
- 5) merama preduzetim u vezi sa održavanjem nosača informacije;
- 6) merama preduzetim u vezi sa obukom zaposlenih;
- 6a) rukovodiocu organa vlasti i ovlašćenom licu;
- 6b) broju podnetih zahteva koji se odnose na informacije o zdravlju stanovništva ili zaštiti životne sredine iz člana 16. stav 2. ovog zakona;

6v) broju podnetih zahteva koji se odnose na informacije o raspolaganju javnim sredstvima;

6g) broju podnetih zahteva koji se odnose na informacije iz nadležnosti tog organa vlasti.

Podaci iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana iskazuju se ukupno i posebno za tražioce u kategoriji: građana, javnih glasila, udruženja, političkih stranaka, organa vlasti i drugih tražioca.

Poverenik bliže propisuje obrazac i način dostavljanja izveštaja iz stava 1. ovog člana.

U slučaju da organ vlasti propusti da Povereniku podnese godišnji izveštaj iz stava 1. ovog člana, Poverenik je ovlašćen da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaj iz člana 46. stav 1. tačka 9) ovog zakona.

VII NAKNADA ŠTETE

Član 44

Organ vlasti odgovara za štetu nastalu time što javno glasilo nije moglo da objavi informaciju pošto mu je neopravdano uskratio ili ograničio prava na pristup informacijama od javnog značaja iz člana 5. ovog zakona, odnosno time što je novinar ili javno glasilo stavljen u bolji položaj suprotno odredbi člana 7. ovog zakona.

VIII NADZOR

Član 45

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove uprave.

Inspekcijски nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove uprave preko upravne inspekcije.

IX KAZNENE ODREDBE

Član 46

Novčanom kaznom od 20.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj rukovodilac organa vlasti ako organ vlasti:

- 1) ne saopšti, odnosno ne omogući uvid u istinitu i potpunu informaciju, a osporava istinitost i potpunost objavljene informacije (član 11);
- 2) odbije da primi zahtev tražioca (član 15. stav 1);
- 3) ne vodi posebnu evidenciju usmenih zahteva (član 15. stav 7);
- 4) ne omogući Povereniku pristup nosaču informacije (član 26. stav 2);
- 5) ne postupi po rešenju Poverenika (član 28. stav 1);
- 6) propusti da izradi i ažurira informator o svom radu (član 39);
- 7) ne održava nosač informacije u skladu sa ovim zakonom (član 41);
- 8) ne sprovodi obuku zaposlenih i upoznavanje zaposlenih sa njihovim obavezama u vezi sa pravima utvrđenim ovim zakonom (član 42);
- 9) propusti da podnese godišnji izveštaj Povereniku o radnjama tog organa, preduzetim u cilju primene ovog zakona, sa propisanim podacima (član 43);
- 10) spreči upravnog inspektora u vršenju inspekcijskog nadzora i ne izvrši rešenje upravnog inspektora (član 45. stav 2).

Novčanom kaznom od 20.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj ovlašćeno lice organa vlasti ako:

- 1) pristup informacijama uslovljava dokazivanjem opravdanog ili drugog interesa (član 4);

- 2) postupi protivno načelu jednakosti (član 6);
- 3) diskriminiše novinara ili javno glasilo (član 7);
- 4) ne označi nosač informacije, gde je i kada tražena informacija objavljena (član 10. stav 2);
- 5) po zahtevu dostavi nepotpune ili netačne informacije (član 16);
- 6) pristup informacijama uslovljava uplatom troškova u iznosu većem od propisanog (član 17);
- 7) ne izda informaciju u traženom obliku, a ima tehničkih mogućnosti za to (član 18. st. 2. i 3);
- 8) neosnovano odbije da izda kopiju dokumenta sa informacijom na jeziku na kojem je podnet zahtev (član 18. stav 4);
- 9) na bilo koji drugi način, suprotno odredbama ovog zakona, onemogućava ostvarivanje prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja (član 22. stav 1. tačka 6).

Novčanom kaznom od 20.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj zaposleni u organu vlasti ako ovlašćenom licu ne dostavi informacije neophodne za postupanje po zahtevu, odnosno ako mu dostavi nepotpune ili netačne informacije (član 38. stav 4).

Nije odgovorno za prekršaj ovlašćeno lice koje je postupalo po nalogu rukovodioca organa vlasti i preduzelo sve radnje koje je na osnovu zakona, drugog propisa ili akta bilo dužno da preduzme da bi sprečilo izvršenje prekršaja.

Ako ovlašćeno lice nije određeno, za prekršaje iz stava 2. ovog člana odgovoran je rukovodilac organa vlasti.

Član 47

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000 dinara kazniće se za prekršaj ovlašćeno lice, odnosno rukovodilac organa, ako ne postupi po zahtevu u skladu sa rokovima iz člana 16. ovog zakona (čitanje uprave).

Član 48

(Brisan)

X ZAVRŠNE ODREDBE

Član 49

Organi vlasti imenovaće ovlašćena lica za rešavanje o zahtevima na slobodan pristup informacijama od javnog značaja u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Narodna skupština izabraće Poverenika u roku od 45 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 50

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja

("Sl. glasnik RS", br. 54/2007)

Član 5[s1]

Ako isto lice ponovo bude birano za Poverenika ili zamenika Poverenika pre nego što mu istekne mandat, njemu mandat prestaje po isteku sedam godina od prvog izbora i može biti birano još jedanput.

Član 6[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja**

("Sl. glasnik RS", br. 104/2009)

Član 16

Ovlašćuje se Zakonodavni odbor Narodne skupštine da utvrdi prečišćen tekst Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.

Član 17

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja**

("Sl. glasnik RS", br. 105/2021)

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30

Postupci za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja započeti pre početka primene ovog zakona, okončaće se po odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ("Službeni glasnik RS", br. 120/04, 54/07, 104/09 i 36/10).

Član 31

Poverenik će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona izdati nov priručnik iz člana 37. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ("Službeni glasnik RS", br. 120/04, 54/07, 104/09 i 36/10) i novo uputstvo za izradu i objavljivanje informatora iz člana 40. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ("Službeni glasnik RS", br. 120/04, 54/07, 104/09 i 36/10), kao i propisati i objaviti obrazac izveštaja iz člana 26. ovog zakona (izmenjeni i dopunjeni član 43. Zakona).

Član 32

Organi vlasti koji u skladu sa članom 24. ovog zakona (izmenjeni član 39. Zakona) imaju obavezu izrađivanja informatora o radu, dužni su da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona izrade informatore u skladu sa odredbama tog člana 24.

Godišnji izveštaj za 2021. godinu organi vlasti iz člana 2. ovog zakona (izmenjeni član 3. Zakona) podneće u skladu sa odredbama člana 43. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ("Službeni glasnik RS", br. 120/04, 54/07, 104/09 i 36/10).

Član 33

Poverenik i zamenik Poverenika koji su izabrani u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ("Službeni glasnik RS", br. 120/04, 54/07, 104/09 i 36/10) nastavljaju da vrše dužnost do isteka mandata na koje su izabrani.

Član 34

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a počinje da se primenjuje po isteku tri meseca od dana stupanja na snagu.